

**Szanowny Pan
M.**

W odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 30 marca 2026 r. dotyczący wyjaśnienia problemu z zakresu zasad etyki i wykonywania zawodu tj. przepisu art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych:

- 1) „Jeżeli radca prawny jest pełnomocnikiem świadka, zgodnie z art. 87 §3 k.p.k., który później stanie się podejrzanym, to czy radca prawny może udzielić wszelkich informacji jego obrońcy, jakie uzyskał w związku z pełnieniem funkcji pełnomocnika świadka?”
- 2) „Jeżeli świadkiem, którego pełnomocnikiem jest radca prawny na podstawie art. 87 §3 k.p.k., jest nieletni poniżej 17 roku życia lub małoletni poniżej 18 roku życia, i pełnomocnictwo udzielili rodzice, to czy rodzice jako przedstawiciele ustawowi mogą być informowani o wszystkim co radca prawny dowiedział się w związku z pełnieniem funkcji pełnomocnika świadka?”

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych, mając na uwadze przedstawiony we wniosku stan faktyczny oraz uzasadnienie pytań, informuje, że:

- 1) W postępowaniu karnym zakres reprezentacji przedstawiciela ustawowego świadka niebędącego pokrzywdzonym, który nie ukończył 18 lat został uregulowany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U.2025.46), zwanej dalej „k.p.k.” i polega m.in. na składaniu przez przedstawiciela ustawowego wniosków, ustanowieniu pełnomocnika dla świadka, udziale w czynnościach przesłuchania świadka. Udział przedstawiciela ustawowego w czynności przesłuchania z udziałem osoby, która nie ukończyła 18 lat został uregulowany w art. 171 §3 k.p.k. umożliwiając udział przedstawiciela ustawowego, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie lub sprzeciwia się temu osoba przesłuchiwana. Pozostałe dwa typy przesłuchania z udziałem małoletniego świadka niebędącego pokrzywdzonym, przewidziane w art. 185b §2 k.p.k. oraz art. 192 k.p.k. stanowią procedury szczególne w stosunku do trybu z art. 171 §3 k.p.k.
- 2) Zgodnie z art. 87 §2 k.p.k. osoba niebędąca stroną może ustanowić pełnomocnika, jeżeli wymagają tego jej interesy w toczącym się postępowaniu.

Przedmiotowe zagadnienie może materializować się również w odniesieniu do małoletniego świadka. Zgodnie z art. 87 §3 k.p.k. sąd a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 2, jeżeli uzna, że nie wymaga tego obrona interesów osoby niebędącej stroną.

- 3) Pełnomocnik w osobie radcy prawnego ustanawiany jest dla świadka, który nie ukończył 18 lat, przez przedstawiciela ustawowego (rodzica lub opiekuna) albo wyznaczany jest z urzędu również na wniosek przedstawiciela ustawowego (rodzica lub opiekuna) skierowany do sądu. Radca prawny, niezależnie od ustanowienia przez przedstawiciela ustawowego (rodzica lub opiekuna) jest pełnomocnikiem świadka i jego reprezentuje.
- 4) Świadek, który nie ukończył 18 lat samodzielnie może skutecznie sprzeciwić się udziałowi przedstawiciela ustawowego w czynności przesłuchania oraz samodzielnie podejmuje decyzję o skorzystaniu z przysługujących uprawnień w toku czynności.
- 5) Pełnomocnik świadka, który nie ukończył 18 lat uczestniczy w postępowaniu karnym w ograniczonym zakresie, gdyż limitowany jest statusem świadka w postępowaniu karnym oraz zakresem czynności przewidzianych z jego udziałem.
- 6) Ustanowiony przez przedstawicieli ustawowych pełnomocnik świadka, który nie ukończył 18 roku życia reprezentuje świadka w toku postępowania, a informacje uzyskane przez radcę prawnego, które powziął w związku z wykonywanymi czynnościami z udziałem świadka, objęte są tajemnicą zawodową radcy prawnego. Nadto, radca prawny udziela przedstawicielom ustawowym, którzy udzieli pełnomocnictwa, informacji niezbędnych dla prawidłowego wykonywania władzy rodzicielskiej dotyczących tego postępowania karnego oraz podjętych czynnościach, **jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie dobro dziecka.**
- 7) Czynności przesłuchania z udziałem świadka dokonane przed zmianą jego roli procesowej na podejrzanego będą pozbawione prawnego znaczenia, a zakres informacji przekazany przez pełnomocnika świadka przejmującemu sprawę radcy prawnemu winien być ograniczony, zgodnie z dyspozycją art. 53 ust. 3 KERP, do „istotnych okoliczności sprawy”, w szczególności pełnomocnik świadka winien uwzględniać zmianę roli procesowej świadka i donieść konsekwencje prawne tej zmiany oraz w przypadku gdy ma to zastosowanie, z uwagi na wiek świadka, który nie ukończył 18 roku życia - dobro dziecka.

Wyjaśniając powyższe, Komisja wskazuje, co następuje:

I. Ocena zagadnienia będącego przedmiotem odpowiedzi Komisji została dokonana z uwzględnieniem:

- a) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 499), zwanej dalej „ustawą o radcach prawnych” lub „u.r.p.”,
- b) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U.2025.46), zwanej dalej „k.p.k.”,
- c) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 236), zwanej dalej „k.r.o.”,
- d) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie określenia wzorów pisemnych wyjaśnień dla podejrzanego, pokrzywdzonego i świadka co do zakresu ich uprawnień i obowiązków oraz sposobu i warunków przesłuchania, zwanego dalej „Rozporządzeniem”,
- e) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu stanowiącym załącznik do Uchwały nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), zwanego dalej „Kodeks Etyki Radcy Prawnego” lub „Kodeks” lub „KERP”.

II. Uzasadnienie odpowiedzi Komisji w przedstawionej sprawie:

1) Możliwość przesłuchania małoletniego świadka niebędącego pokrzywdzonym w toku postępowania karnego

W literaturze wskazuje się, że ustawodawca „nie skonkretyzował dolnej granicy wieku osób przesłuchiowanych jako świadka, dlatego też świadkiem może być również dziecko. Decyzję w tym zakresie podejmuje organ procesowy (prokurator lub sąd), który nie musi posiadać zgody rodzica na przesłuchanie dziecka”¹. W toku postępowania karnego wyróżnić można trzy rodzaje przesłuchania z udziałem świadka niebędącego pokrzywdzonym, który nie ukończył 18 lat: (1) przesłuchanie w trybie art. 171 §3 k.p.k., (2) szczególne przesłuchanie świadka, który co do zasady nie ukończył 15 lat w trybie art. 185b §2 k.p.k., oraz (3) przesłuchanie z udziałem psychologa w trybie art. 192 k.p.k.

2) Udział przedstawiciela ustawowego w czynnościach z udziałem świadka, który nie ukończył 18 lat

Należy wskazać, że zgodnie z art. 171 § 3 k.p.k. jeżeli osoba przesłuchiwana nie ukończyła 18 lat, czynności z jej udziałem powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzone w obecności przedstawiciela ustawowego, faktycznego opiekuna lub osoby pełnoletniej wskazanej przez osobę przesłuchiwaną, chyba

¹ Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, wyd. 11, 2025

że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie lub sprzeciwia się temu osoba przesłuchiwana. Wobec powyższego, powołany przepis art. 171 § 3 k.p.k. przewiduje udział przedstawiciela ustawowego lub faktycznego opiekuna w czynności przesłuchania z udziałem osoby, która nie ukończyła 18 lat, który **uzależniony jest od 1) fizycznej możliwości przeprowadzenia czynności przy udziale rodzica lub opiekuna, 2) okoliczności czy dobro postępowania nie stoi temu na przeszkodzie lub sprzeciwienia się temu osoby przesłuchiwanej.** Pozostałe dwa typy przesłuchania z udziałem małoletniego świadka przewidziane w art. 185b §2 k.p.k. oraz art. 192 k.p.k. stanowią procedury szczególne w stosunku do trybu z art. 171 §3 k.p.k.

3) Przedstawicielstwo ustawowe

Przedstawicielstwo ustawowe rodziców zachodzi, gdy dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską swoich rodziców. Rodzice mają prawo i obowiązek wykonywania władzy rodzicielskiej. „Gdy władza przysługuje obojgu rodzicom, powinni oni współdecydować o istotnych sprawach dziecka (art. 97 § 2 k.r.o.). Jednak dla skuteczności dokonania określonej czynności prawnej w imieniu lub interesie dziecka wystarczające jest dokonanie jej przez jednego z rodziców, albowiem każde z nich może występować samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka. W tym zakresie ich prawa pozostają równe.”²

4) Treść wyjaśnień co do zakresu uprawnień i obowiązków oraz sposobu i warunków przesłuchania dla świadka, który nie ukończył 18 lat

Zgodnie z treścią załącznika nr 5 do Rozporządzenia stanowiącego wzór „wyjaśnień co do zakresu uprawnień i obowiązków oraz sposobu i warunków przesłuchania dla świadka, który nie ukończył 18 lat” pouczenie obejmuje m.in. następujące uprawnienia:

1. „Jesteś małoletni/m małoletnia, nie masz pełnej zdolności do czynności prawnych i dlatego nie możesz samodzielnie działać w postępowaniu karnym. Wszystkie **wnioski** w Twoim imieniu (na przykład wniosek o zwrot kosztów dojazdu) musi składać Twój przedstawiciel ustawowy (czyli rodzic albo opiekun). **To przedstawiciel ustawowy będzie Cię reprezentował w postępowaniu karnym.** Złożenie zeznań polega na tym, że opowiadasz o tym, co wiesz w sprawie, w której zostałeś wezwany / zostałeś wezwana. Odpowiadasz również na pytania przesłuchującego. Twoje zeznanie jest zapisywane.”;
2. „Twój przedstawiciel ustawowy (czyli rodzic albo opiekun) może **złożyć pismo albo powiedzieć do protokołu, że wnosi o zwrot kosztów dojazdu**

² S. Grzegórzko, *Reprezentacja małoletniego pokrzywdzonego w postępowaniu karnym*, Radca Prawny. Zeszyty Naukowe 4 (37)/2023

na wezwanie. Jeśli pracujesz, przysługuje Ci także zwrot dziennego wynagrodzenia, którego nie otrzymasz, bo zamiast do pracy stawiałeś się / stawiałaś się na przesłuchanie. Na złożenie wniosku o zwrot kosztów masz 3 dni od zakończenia czynności”;

3. „Jeżeli uważasz, że jest to potrzebne dla ochrony Twoich interesów Twój przedstawiciel ustawowy (rodzic lub opiekun) może **ustanowić pełnomocnika** – adwokata lub radcę prawnego, który będzie Cię reprezentować w całym postępowaniu karnym lub podczas jednej czynności postępowania. Jest to wówczas pełnomocnik z wyboru. Jeśli Twojego przedstawiciela ustawowego (rodzica lub opiekuna) nie stać na opłacenie wynagrodzenia dla pełnomocnika, może złożyć **wniosek do sądu o wyznaczenie dla Ciebie pełnomocnika z urzędu**. Musi jednak wykazać, że nie ma pieniędzy na ustanowienie pełnomocnika z wyboru. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może nie zgodzić się na udział w postępowaniu Twojego pełnomocnika. Dzieje się tak, gdy sąd albo prokurator uzna, że nie wymaga tego obrona Twoich interesów.”;
4. „Warto wiedzieć, że: przy przesłuchaniu może być Twój pełnomocnik. Pamiętaj, że 1) sąd lub 2) prokurator w postępowaniu przygotowawczym może nie zgodzić się na udział Twojego pełnomocnika w przesłuchaniu”.

5) Pełnomocnik świadka niebędącego pokrzywdzonym, który nie ukończył 18 lat w toku postępowania karnego.

Zgodnie z art. 87 §2 k.p.k. osoba niebędąca stroną może ustanowić pełnomocnika, jeżeli wymagają tego jej interesy w toczącym się postępowaniu. Przedmiotowe zagadnienie może materializować się również w odniesieniu do świadka, który nie ukończył 18 lat. Zgodnie z art. 87 §3 k.p.k. sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 2, jeżeli uzna, że nie wymaga tego obrona interesów osoby niebędącej stroną. Pełnomocnik świadka, który nie ukończył 18 lat uczestniczy w postępowaniu karnym w ograniczonym zakresie, gdyż limitowany jest statusem świadka w postępowaniu karnym oraz zakresem czynności przewidzianych z jego udziałem. W konsekwencji, może okazać się, że udział pełnomocnika świadka, który nie ukończył 18 lat, ogranicza się wyłącznie do udziału w przesłuchaniu świadka.

6) Obowiązki informacyjne reprezentanta dziecka

Zgodnie z art. 51 § 2a k.p.k. sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 98 § 2 k.r.o., występuje do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wyznaczenie reprezentanta dziecka, o którym

mowa w art. 99 § 1 k.r.o. W myśl art. 99 § 1 k.r.o. dla dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, którego żadne z rodziców nie może reprezentować, sąd opiekuńczy ustanawia reprezentanta dziecka. Zgodnie natomiast z art. 99² § 1 k.r.o. reprezentant dziecka w postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym, **udziela na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej temu z rodziców dziecka, które nie uczestniczy w postępowaniu, na jego wniosek, informacji niezbędnych do prawidłowego wykonywania władzy rodzicielskiej dotyczących przebiegu tego postępowania i podjętych w jego toku czynnościach, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie dobro dziecka.** „Jak jednak podkreślono w uzasadnieniu projektu ZmKRO z 16.5.2019 r., wspomniany ostatnio obowiązek przedstawiciela (poprzednio kuratora) nie może się przekształcić w "konsultacje" stwarzające możliwość wpływu na działania podejmowane przez przedstawiciela. Pierwoszoplanowym bowiem jego zadaniem jest realizacja dobra dziecka. Ponadto może on udzielać jedynie niezbędnych informacji. Możliwość wspomnianego wpływu rodziców ograniczać ma także forma udzielanych informacji. Z drugiej strony przedstawiciel ma prawo do domagania się od rodzica informacji o dziecku (np. jego stanie zdrowia, sytuacji rodzinnej, środowisku i innych) w takim zakresie, w jakim jest to konieczne do prawidłowej reprezentacji dziecka (art. 99² § 1 zd. 2 KRO).”³

7) Tajemnica zawodowa reprezentanta dziecka

Zgodnie z dyspozycją art. 99² § 4 k.r.o. **reprezentant dziecka jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy**, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności, **z wyjątkiem** wiarygodnych informacji o przestępstwach popełnionych na szkodę dziecka oraz zagrożeniu dobra dziecka. **W przypadku gdy reprezentantem dziecka został ustanowiony adwokat lub radca prawny, tajemnica ta stanowi tajemnicę zawodową** w rozumieniu ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (Dz.U. z 2024 r. poz. 1564 oraz z 2025 r. poz. 1172) lub ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 499 oraz z 2025 r. poz. 1172). Regulacje dotyczące tajemnicy zawodowej radcy prawnego zawierają w szczególności przepisy ustawy o radcach prawnych oraz Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 3 ust. 3 i ust. 4 u.r.p. radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej, przy czym obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie. Zgodnie z art. 3 ust. 5 u.r.p. radca prawny nie może być

³ K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, wyd. 9, 2025

zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę. Korelatem regulacji ustawowej są przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z dyspozycją art. 9 KERP dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności. Zgodnie natomiast z treścią art. 15 KERP (ust. 1) radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa). Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy – powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej (ust. 2). Powoływany art. 15 KERP za objęte tajemnicą zawodową uznaje:

1. informacje, w tym dokumenty ujawnione przez klienta w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych;
2. informacje uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych;
3. dokumenty sporządzone przez radcę prawnego dla celów świadczenia pomocy prawnej;
4. korespondencję z klientem, powstałą dla celów świadczenia pomocy prawnej.⁴

Przedmiot tajemnicy zawodowej podlega ochronie niezależnie od formy informacji. Tajemnicą objęte są informacje niezależnie od formy, w której została przekazana (np. ustnej, dokumentowej, czy elektronicznej na płycie CD, DVD, pendrivie, w tzw. chmurze) oraz niezależnie od nośnika tej informacji (np. papierowej, elektronicznej np. na płycie CD, DVD, pendrivie, w tzw. chmurze). To na radcy prawnym ciąży obowiązek zabezpieczenia wszelkich informacji objętych tajemnicą zawodową niezależnie od formy i sposobu ich utrwalenia lub gromadzenia. **Powinność restrykcyjnego przestrzegania obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej prowadzi do uznania braku dopuszczalności przekazania korespondencji lub jej fragmentów utrwalonej w jakiegokolwiek formie podmiotowi trzeciemu niebędącemu klientem radcy**

⁴ T. Scheffler (red.), *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*. Wyd. 2, Warszawa 2022

prawnego. Zasada związania tajemnicą zawodową jest jedną z fundamentalnych, gwarantującą niezależność radcy prawnego. Żaden z przepisów nie przewiduje również możliwości ujawnienia okoliczności objętych tajemnicą zawodową nawet za zgodą klienta. Tematykę ujawnienia okoliczności objętych tajemnicą zawodową za zgodą klienta i w jego interesie, lecz w kontekście przesłuchania w charakterze świadka przedstawił w komentarzu pod red. T. Scheffler: *„Ponieważ co do zasady informacje objęte tajemnicą zawodową stanowią tajemnice klienta radcy prawnego, może on ujawnić je sam i w tym zakresie nie przysparza to praktycznych problemów. Problematiczna może być jedynie sytuacja, w której radca prawny decyduje się na prośbę swojego klienta czy też z własnej inicjatywy na złożenie zeznań w charakterze świadka. Możliwość postawienia zarzutów naruszenia przestrzegania tajemnicy zawodowej, które będą miały miejsce na skutek zgody klienta, w powoływanych okolicznościach zawsze będzie trzeba oceniać indywidualnie, jednak – w mojej ocenie – należy podchodzić do nich bardzo ostrożnie. Zadaniem radcy prawnego przede wszystkim jest świadczenie pomocy prawnej, a nie pomocy faktycznej. Należy zauważyć, że dodatkowym problemem w tym zakresie będzie zagrożenie dla niezależności radcy prawnego związane z pomieszaniem ról procesowych. Jeżeli w opisanym wcześniej przypadku konfliktu radcy prawnego z klientem można wyraźnie dostrzec dwa konkurencyjne dobra i na bazie konkretnego przypadku próbować ocenić, poświęcenie którego z nich będzie właściwsze, o tyle naruszenie tajemnicy zawodowej za zgodą klienta nie jest już taką oczywistą sytuacją. Po pierwsze, radcowie prawni są zobligowani do działania w interesie klientów, ale zawsze pozostają tylko pełnomocnikami – pozostają na zewnątrz sprawy – sprawy są sprawami klientów, a nie ich pełnomocników [...] Jak to już wskazywano, ujawnienie okoliczności objętych tajemnicą zawodową w trakcie składania zeznań za zgodą klienta i w jego interesie także należałoby ocenić, mając na względzie art. 26 § 1 KK stosowany odpowiednio do spraw dyscyplinarnych [...]. Rzadkie będą przy tym, moim zdaniem, sytuacje, w których korzyść klienta będzie wyższą wartością niż ochrona tajemnicy zawodowej. Z całą pewnością zgoda klienta nie załatwia automatycznie sprawy, nie zwalnia z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Każdorazowo taka sytuacja wymaga drobiazgowej analizy zachowania radcy pod kątem ewentualnego naruszenia zasad etyki radcy prawnego.”*⁵ W literaturze przedmiotu wskazuje się również, że „klient może sam ujawnić, co było treścią konsultacji prawnej, ale nie może nakazać adwokatowi

⁵ Ibidem,

ujawnienia treści tajemnicy bądź zezwolić na jej ujawnienie. Na adwokacie bowiem ciąży ustawowy obowiązek zachowania w poufności wszystkiego, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem porady prawnej”.⁶ Profesor Maciej Gutowski w kontekście tajemnicy adwokackiej wskazuje, że: „w mojej ocenie publiczny charakter tajemnicy oraz niemożność przewidzenia wszelkich konsekwencji jej uchylenia sprzeciwiają się dopuszczalności ujawnienia okoliczności objętych tajemnicą w oparciu o zgodę klienta”.⁷ Tajemnica zawodowa stanowi dobro samo w sobie, jako element prawidłowego i etycznego wykonywania zawodu radcy prawnego.

8) Obowiązek udzielenia informacji przez radcę prawnego o istotnych okolicznościach sprawy radcy prawnemu przejmującemu sprawę

Zgodnie z art. 53 ust. 3 KERP w przypadkach, o których mowa w ust. 1, dotychczasowy lub poprzedni **radca prawny** świadczący klientowi pomoc prawną informuje radcę prawnego przystępującego do sprawy lub ją przejmującego o **istotnych okolicznościach sprawy**, a na żądanie klienta wydaje mu niezwłocznie dokumenty związane ze sprawą. „Udzielenie informacji o istotnych okolicznościach sprawy obejmuje - w zależności od tego, czy sprawa ma charakter procesowy, czy pozaprosesowy - przede wszystkim informację o wyznaczonych w sprawie terminach posiedzeń lub złożenia pism, środków zaskarżenia, dokonanych wcześniej czynnościach, złożonych oświadczeniach itp.”⁸ Nadto, „zważywszy, że dobro klienta i ochrona jego praw powinny być podstawowym celem radcy prawnego - nie jest zrozumiałe, z jakiego powodu obowiązek udostępnienia dokumentów i informacji nie dotyczy innych osób, mogących w sprawie być pełnomocnikami lub obrońcami (np. adwokatów). Obowiązek taki zatem należy wywodzić z art. 8 i 12 ust. 1 KERP.”⁹ Pełnomocnik świadka, który nie ukończył 18 lat uczestniczy w postępowaniu karnym w ograniczonym zakresie, gdyż limitowany jest statusem świadka w postępowaniu karnym oraz zakresem czynności przewidzianych z jego udziałem. W konsekwencji, może okazać się, że udział pełnomocnika świadka, który nie ukończył 18 lat, ogranicza się wyłącznie do udziału w przesłuchaniu świadka. W sytuacji, gdy w toku postępowania karnego następuje zmiana statusu świadka, który nie ukończył 18 lat na status podejrzanego oraz przejęcia sprawy przez innego radcę prawnego lub adwokata Komisja podziela pogląd, że

⁶ M. Kożuch, *Obowiązek zachowania tajemnicy adwokackiej a interes klienta w jej ujawnieniu*

⁷ M. Gutowski, *O granicach tajemnicy adwokackiej w prawie prywatnym*, <https://palestra.pl/pl/czasopismo/wydanie/7-8-2019/arttykul/o-granicach-tajemnicy-adwokackiej-w-prawie-prywatnym>

⁸ T. Scheffler (red.), *Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz*, wyd. 4, 2023

⁹ Ibidem

materializuje się obowiązek przewidziany w art. 53 ust. 3 KERP, zgodnie z którym radca prawny informuje radcę prawnego przystępującego do sprawy lub ją przejmującego o istotnych okolicznościach sprawy, a na żądanie klienta wydaje mu niezwłocznie dokumenty związane ze sprawą. Należy jednak podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłuchanie w charakterze świadka w tej samej sprawie osoby, która stała się oskarżonym, w ogóle nie powinno nastąpić. Jeżeli zaś nastąpiło ze względu na brak rozeznania, kto jest podejrzanym w sprawie, to trzeba je uznać za pozbawione prawnego znaczenia; nie może ono rodzić dla oskarżonego żadnych ujemnych skutków prawnych w myśl zasady, że nie może być czynem karalnym zachowanie się jednostki, do którego jest ona uprawniona.¹⁰ W konsekwencji, czynności z udziałem świadka dokonane przed zmianą jego roli procesowej będą pozbawione prawnego znaczenia, a zakres informacji przekazany przez pełnomocnika świadka przejmującemu sprawę obrońcy winien być ograniczony do „istotnych okoliczności sprawy”, a w tym zakresie dotychczasowy pełnomocnik świadka uwzględnia zmianę roli procesowej świadka na podejrzanego i doniosłe konsekwencje prawne tej zmiany.

*Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w składzie:
r.pr. dr Katarzyna Palka-Bartoszek (przewodnicząca)*

r.pr. Jolanta Czepe

r.pr. Andrzej Kadzik

r.pr. Agata Gutowska,

r.pr. Karolina Pukańska-Dura (opracowanie)

r.pr. Rafał Rybnik

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki

r.pr. Jacek Zieleziński

*Przewodnicząca
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych
r.pr. dr Katarzyna Palka-Bartoszek*

¹⁰ Uchwała SN z 20.6.1991r., I KZP 12/91, OSNKW 1991/10-12/46